

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **T. P.**, zastoupený Mgr. Martinou Bolčákovou, advokátkou se sídlem Radhošská 1942/2, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 6. 2020, č. j. 196/2020-160-SPR/11, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2022, č. j. 13 A 48/2020 - 62,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2022, č. j. 13 A 48/2020 - 62, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Magistrát hlavního města Prahy (dále jen „správní orgán I. stupně“ nebo „prvostupňový správní orgán“) rozhodnutím ze dne 3. 1. 2020, č. j. MHMP 9238/2020/PeV (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) uznal žalobce vinným ze spáchání přestupků z nedbalosti podle § 125c odst. 1 písm. k) a písm. f) bodu 8 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“). Podle prvostupňového správního orgánu žalobce dne 21. 6. 2019

v 5:40 hod. řídil v Praze 7 po ulici Nábřeží kpt. Jaroše ve směru k Letenskému tunelu, v levém jízdním pruhu vlastní motorové vozidlo tovární značky H., registrační značky X; na křižovatce ulic Nábřeží kpt. Jaroše a Bubenská, kde pro jeho směr jízdy svítil signál s červeným světlem „Stůj“, zastavil a po změně světelného signálu se rozjel a v rozporu s pravidly silničního provozu se nechoval ohleduplně a ukázněně a nerespektoval dopravní značení; na křižovatce s řízeným provozem se rozhodl s vozidlem otáčet vlevo do protisměru, a to rovněž v rozporu s vodorovným dopravním značením „směrové šipky“, přičemž nedal přednost v jízdě protijedoucímu vozidlu tovární značky A., registrační značky X, které po ulici Nábřeží kpt. Jaroše, ve směru jízdy od Letenského tunelu, v levém jízdním pruhu řídil P. Š., v důsledku čehož došlo ke střetu levé přední části vozidla A. s pravou přední částí vozidla H.; vozidlo A. se po tomto střetu odrazilo vpravo, kde následně narazilo do zadní části vozidla tovární značky P. zaparkovaného v řadě jiných vozidel při pravém okraji vozovky. Vozidlo A. se po tomto střetu dostalo zcela mimo vozovku vpravo a bylo katapultováno směrem vzhůru, kde pravou boční částí narazilo do betonové konstrukce mostní stavby, převrátilo se na střechnu a dopadlo zpět na vozidla zaparkovaná pod ním. Současně po střetu vozidla A. s vozidlem P. došlo k dominovému efektu a vozidlo P. přední částí narazilo do zadní části před ním zaparkovaného vozidla F., vozidlo F. přední částí narazilo do zadní části před ním zaparkovaného vozidla Š., vozidlo Š. přední částí narazilo do zadní části vozidla T. a konečně vozidlo T. přední částí narazilo do zadní části před ním zaparkovaného vozidla Š. Při dopravní nehodě došlo také k poškození svislého dopravního značení a k lehkému zranění řidiče vozidla A. Orientační dechová zkouška na přítomnost alkoholu byla u řidičů provedena s negativním výsledkem a jako příčina vzniku dopravní nehody nebyla zjištěna ani uplatněna technická závada. Žalobce svým jednáním porušil podle správního orgánu I. stupně § 4 písm. a) a c), § 24 odst. 1, § 21 odst. 5 a § 24 odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu, čímž naplnil skutkovou podstatu shora uvedených přestupků. Za to mu byla uložena pokuta ve výši 4 000 Kč a povinnost zaplatit náklady řízení v paušální výši 1 000 Kč.

[2] Žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Toto rozhodnutí napadl žalobce žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“).

[3] Městský soud žalobě vyhověl, výrokem I. napadeného rozsudku zrušil rozhodnutí žalovaného a výrokem II. rozhodl o povinnosti žalovaného zaplatit náhradu nákladů řízení. V odůvodnění odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015 - 71, podle kterého nese odpovědnost za zjištění skutkového stavu věci vždy správní orgán. Podle městského soudu správní orgány nedostatečně zjistily, zda poškozený před nárazem do vozidla žalobce skutečně brzdil, jak uvedl ve své svědecké výpovědi ze dne 18. 12. 2019, nebo zda žalobce vjel do komunikace natolik nečekaně, že poškozený neměl možnost na vzniklou situaci zareagovat bržděním a k nárazu vozidel došlo téměř okamžitě.

[4] Správní orgány měly podle městského soudu vysvětlit rozpor mezi výpovědí poškozeného o tom, že brzdil, a zjištěním, že se na místě nenašly brzdné stopy, které by bylo možné spojit s předmětnou dopravní nehodou. Informace o absenci brzdných stop vozidla A., z níž dovodily, že poškozený nestačil bržděním snížit rychlost jízdy a ke střetu

pokračování

vozidel došlo v plné rychlosti, je podle něj v rozporu se sdělením poškozeného vyplývajícím z úředního záznamu o podání vysvětlení ze dne 9. 7. 2019. Pokud si poškozený byl vědom toho, že žalobce vjíždí do jeho směru jízdy a že hrozí srážka již cca 20-30 metrů od místa, kde k ní skutečně došlo, a brzdil proto od doby, kdy vozidlo žalobce spatřil vjíždět do svého jízdního pruhu až do doby nárazu, je argumentace správních orgánů o vytvoření náhlé překážky nepřipadná.

[5] Správní orgány podle městského soudu ignorovaly v této části výpověď poškozeného a řádně tak nevypořádaly námitky žalobce. Skutečnost, zda žalobce pro poškozeného vytvořil náhlou překážku, je totiž pro posouzení věci zásadní, neboť se od ní odvíjí závěr správních orgánů o tom, že poškozený nepřekročil povolenou rychlost.

[6] Městský soud dále uvedl, že pro naplnění skutkové podstaty přestupku je určení zavinění, které je obligatorním znakem její subjektivní stránky, nezbytné. Zavinění žalobce je nutno posuzovat také s ohledem na tzv. princip omezené důvěry, podle kterého nelze po účastníkovi silničního provozu spravedlivě požadovat, aby bez dalšího předpokládal možné porušení pravidel provozu jinými účastníky a tomu přizpůsobil i své počínání. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2006, č. j. 3 As 24/2005 - 73, unesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1173/2004, které se zabývá posuzováním spoluviny, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 6. 2007, sp. zn. 3 Tdo 593/2007.

[7] Pro posouzení správnosti úvahy správních orgánů bylo klíčové posoudit, zda žalobce svojí neopatrnou jízdou vytvořil poškozenému náhlou překážku v jízdě, nebo zda poškozený překročil maximální povolenou rychlost zcela zásadním způsobem. Tyto otázky podle městského soudu zůstaly nezodpovězeny a vyslovení viny mohlo být předčasné; v této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2007, sp. zn. 4 Tz 186/2006 či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2006, č. j. 2 As 41/2005 - 75. Dalšími žalobními námitkami se městský soud již nezabýval, neboť dospěl k závěru, že skutkový stav neumožňoval zjistit skutečný průběh dopravní nehody.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[8] Proti rozsudku městského soudu podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[9] Stěžovatel namítl, že svědeckou výpověď ani záznam o podání vysvětlení poškozeného neignoroval. V důsledku absence brzdných stop přijal závěr o tom, že žalobce svou jízdou vytvořil náhlou překážku. Oba správní orgány se podle něj shodly na průběhu nehodového děje a se žalobcem i na tom, že poškozený nebrzdil. Pokud by poškozený intenzivně brzdil, vznikly by na místě brzdné stopy. Má za to, že s ohledem na zásadu jednotnosti řízení, se danou námitkou ani nemusel zabývat, neboť ji vypořádal správní orgán I. stupně. Přesto tak učinil.

[10] Stěžovateli dále není zřejmé, jaké další důkazy má k odstranění vytýkaného rozporu provést. Ohledání místa nehody nepřipadá z důvodu časového odstupu v úvahu, nadto bylo již provedeno ze strany Police ČR. Pokud stěžovatel vyslechne poškozeného opětovně jakožto svědka, vypoví shodně jako v minulosti, eventuálně by mohl svou výpověď změnit, což by však narušilo jeho věrohodnost. Stěžovatel by tak dospěl ke shodnému závěru jako nyní. Není podle něj možné provést ani jiné důkazy, které by více osvětlily otázku brždění poškozeným. Uvedl, že poškozený nebrzdil, neboť mu žalobce vytvořil náhlou překážku, případně brzdit mohl, neboť se jedná o instinktivní reakci při dopravní nehodě, avšak nacházel se již tak blízko vozidla žalobce, že k nárazu došlo ihned, a proto se na místě žádné brzdné stopy nenachází. Ani jeden popsany průběh by však nemohl žalobce vyvinut ze spáchání přestupku.

[11] Jelikož městský soud neuvedl, jaké kroky má stěžovatel k odstranění vytýkaného rozporu učinit, je napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Odmítnutí nebo zamítnutí kasační stížnosti povede podle stěžovatele k zastavení řízení o přestupku. Nyní projednávaná věc přesahuje zájmy žalobce i stěžovatele tím, že městský soud „*požaduje provést nereálný důkaz, příp. blíže neurčené doplnění úvah správních orgánů, které však zcela vyčerpaly svůj potenciál*“. I žalobce podle stěžovatele tvrdil, že poškozený nebrzdil, správní orgány se s jeho argumentací ztotožnily a nebylo tak nutné provádět další dokazování. Jestliže argumentaci v žalobě „otočil“, jeho tvrzení postrádají věrohodnost a městský soud se jimi neměl zabývat.

[12] Městský soud podle stěžovatele nezohlednil skutečnost, že pro danou věc není rozhodné, zda poškozený intenzivně brzdil či nikoliv. Uvedené totiž nemůže změnit nic na závěru, že žalobce nedal poškozenému přednost, ač tak byl povinen učinit. Městský soud nadto není ani oprávněn zasahovat do hodnocení důkazů správním orgánem; hodnotit může pouze to, zda je toto hodnocení logické a zda správní orgán své správní uvážení nezneužil. V nyní projednávané věci k takové situaci nedošlo. Absence brzdných stop ukazuje, že poškozený nebrzdil a úvaha, že žalobce vytvořil poškozenému náhlou překážku, je logická.

[13] Stěžovatel se také zabýval aplikací principu omezené důvěry, dospěl však k závěru, že není na místě. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 7 As 91/2012 - 62, a konstatoval, že v případě zohlednění principů, které Nejvyšší správní soud formuloval, není možné spatřovat zavinění na straně poškozeného. Ze znaleckého posudku i fotodokumentace plyne, že na místě panují dobré rozhledové podmínky a žalobci nic nebránilo, aby dal poškozenému přednost i v případě, že by poškozený překročil stanovený rychlostní limit. Nárazovou rychlost A. do vozidla H. nedovedl znalec určit; s jistotou uvedl pouze to, že tato rychlost byla vyšší než 50 km/hod. Na základě uvedeného však není možné shledat poškozeného vinným ze spáchání přestupku spočívajícího v překročení stanoveného rychlostního limitu, neboť není patrné, jakou skutkovou podstatu mohl naplnit. Ani přiznání poškozeného, že jel rychlostí vyšší než 70 km/hod., neprokazuje jeho rychlost a na základě pouhého přiznání ke spáchání přestupku by nebylo možné jej uznat vinným. Skutečnost, zda poškozený brzdil, či nikoliv, nemůže podle stěžovatele žalobce vyvinut ze spáchání přestupku, jež spočívá v nedání přednosti poškozenému. Stejně tak na jeho vinu nemá vliv ani skutečnost, že poškozený údajně nebyl

pokračování

připoután bezpečnostním pásem. Námitky žalobce jsou pouze snahou zdiskreditovat poškozeného.

[14] Správní orgány se podle stěžovatele s relevantními námitkami žalobce podrobně vypořádaly a vytvořily ucelený argumentační rámec, a to zcela v souladu s judikaturou, na kterou v kasační stížnosti v této souvislosti odkázal. Rozsah reakce žalovaného na konkrétní námitky je co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry (zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení) či s akceptací implicitní odpovědi. Přehnané požadavky na detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami by byly výrazem přepjatého formalismu, jež by ohrožoval činnost správních orgánů.

[15] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Stěžovatel podle něj dezinterpretuje jeho postoj, pokud tvrdí, že se s ním správní orgány shodly v tom, že poškozený nebrzdil. Z jeho výpovědi je podle něj zřejmé, že přijíždějící vozidlo poškozeného neviděl, resp. neregistroval v takové blízkosti, aby mohl upravit svůj manévr. Skutečnost, zda žalobce viděl poškozeného přijíždět, vyhodnocuje stěžovatel rozporně. Namítanou nepřekoumatelností podle žalobce napadený rozsudek netrpí. Žalobce dále poukázal na svou předchozí argumentaci, podle níž zůstalo skutkově neobjasněno nejen to, zda poškozený před nehodou brzdil, ale i to, jakou rychlostí se pohyboval. Možné překročení rychlosti poškozeným může žalobce podle jeho tvrzení zbavovat zavinění nebo mít vliv na společenskou škodlivost jeho jednání.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a z důvodů, které stěžovatel uplatnil, přičemž se zabýval i otázkou, zda netrpí vadami, k nimž by byl povinen přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[17] Před vlastním meritorním přezkumem napadeného rozsudku se Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pokud tato stížnost *svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele*. Kasační soud se vymezením pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ již zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném do 31. 3. 2021 (srov. jeho usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39). Tato kritéria přijatelnosti kasační stížnosti jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu se posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení tohoto soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28).

[18] Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení jeho rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, bod [52]), pramenících ze závěrů již zmiňovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat

v následujících případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly judikaturou NSS řešeny, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) je dána potřeba učinit judikaturní odklon, 4) v napadeném rozsudku bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva; do této kategorie spadá i nepřezkoumatelnost rozsudku.

[19] V rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, č. 1143/2007 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud upřesnil, že při posuzování přijatelnosti kasační stížnosti žalovaného, u něhož pojmově nemůže být splněna podmínka přesahu vlastních zájmů, postačí hodnotit, zda se krajský soud dopustil zásadního pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně zda nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu. V projednávané věci připadá v úvahu jako důvod přijatelnosti zásadní pochybení městského soudu při posouzení otázky, zda zjištěný skutkový stav umožňuje přijmout závěr, že se žalobce uvedených přestupků dopustil.

[20] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k věcnému projednání kasační stížnosti. Její důvodnost přezkoumal v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[21] Kasační stížnost je důvodná.

[22] Stěžovatel v kasační stížnosti mimo jiné namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, což je vada, která Nejvyššímu správnímu soudu zpravidla brání zabývat se námitkami věcného charakteru. Takovou námitku proto soud posuzuje jako první, neboť její důvodnost v zásadě bez dalšího vede ke zrušení daného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, či ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[23] Stěžovatel má za to, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, neboť městský soud jej nezavázal ke konkrétním úkonům v dalším řízení. Skutečnost, že městský soud v napadeném rozsudku výslovně neformuloval, o jaké konkrétní důkazy má stěžovatel skutkový stav doplnit, nicméně nezpůsobuje nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Městský soud v napadeném rozsudku dospěl k závěru o tom, že v řízení zůstalo neobjasněné, zda žalobce svou neopatrnou jízdou vytvořil poškozenému náhlou překážku v jízdě, nebo zda poškozený překročil maximální povolenou rychlost zcela zásadním způsobem (na což žalobce pravděpodobně nemohl při odbočování zareagovat). V návaznosti na uvedené poté konstatoval, že vyslovení viny žalobce mohlo být předčasné (odstavec 25 napadeného rozsudku). Z odůvodnění napadeného rozsudku je tedy zřejmé, z jakého důvodu městský soud rozhodnutí stěžovatele zrušil, přičemž z uvedeného implicitně plyne,

pokračování

jak by stěžovatel měl v dalším řízení postupovat. Takový postup je ze strany městského soudu nejenže dostačující, ale zcela správný. Úkolem správních soudů je totiž v těchto případech vysvětlit a formulovat, čím se mají správní orgány v dalším řízení zabývat a proč tak mají učinit, nikoliv určovat konkrétní kroky a postupy, jež mají provést; zvolení konkrétních kroků k odstranění vytýkaných nedostatků náleží právě správním orgánům. Podle Nejvyššího správního soudu tak napadený rozsudek splňuje požadavky shora odkazované judikatury na přezkoumatelnost soudních rozhodnutí. Absence formulace zcela konkrétních kroků, jež by měl stěžovatel učinit, nemá za následek naplnění kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[24] Před posouzením věci samé považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné zdůraznit, že předmětem správního řízení v nyní projednávané věci byla *porušení pravidel silničního provozu žalobcem*, která vedla ke vzniku dopravní nehody. Jinými slovy, dopravní nehoda je toliko důsledkem protiprávního jednání žalobce. Nejvyšší správní soud přitom samotnou dopravní nehodu nikterak nezlehčuje; podle obsahu správního spisu se naopak jednalo o závažnou autonehodu, která si spíše dílem šťastné náhody nevyžádala rozsáhlejší důsledky na lidském zdraví. Při rozhodování však měl kasační soud na zřeteli právě skutečnost, že žalobce je postihován za *porušení pravidel silničního provozu*, specifikovaných ve výroku prvostupňového rozhodnutí.

[25] Zásadní je i skutečnost, že žalobce byl postižen za porušení pravidel silničního provozu, kterými spáchal celkem dva přestupky, a sice (i) přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu a (ii) přestupek podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 8 téhož zákona.

[26] Pokud jde o přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu: „[f]yzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až j), nesplní nebo poruší povinnost stanovenou v hlavě II tohoto zákona“. Jedná se o tzv. sběrnou skutkovou podstatu, jež je v nyní projednávané věci spjata s porušením § 4 písm. a) a c) a § 24 odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu, tj. jednáním žalobce, který se v rozporu s pravidly silničního provozu nechoval ohleduplně a ukázněně, nerespektoval dopravní značení a na křižovatce s řízeným provozem se rozhodl s vozidlem otáčet vlevo do protisměru, a to v rozporu s vodorovným dopravním značením „směrové šipky“.

[27] Jak již bylo uvedeno výše, podle městského soudu bylo klíčové zjistit, zda žalobce svou neopatrnou jízdou vytvořil poškozenému náhlou překážku v jízdě, nebo zda poškozený překročil maximální povolenou rychlost zcela zásadním způsobem; jelikož tyto otázky zůstaly neobjasněny, mohlo být vyslovení viny žalobce předčasné. Městský soud však v napadeném rozsudku nezohlednil, že správní orgány shledaly žalobce vinným ze spáchání dvou přestupků, jež se svojí skutkovou podstatou značně liší. V odůvodnění napadeného rozsudku opomněl, že v případě shora uvedeného přestupku nelze z povahy věci o spoluvinně poškozeného vůbec uvažovat.

[28] Zjištění skutečností, které městský soud shledal nedostatečně objasněnými, nemůže žalobce vyvinut ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním

provozu. Na jednání žalobce, který nerespektoval dopravní značení a otáčel se svým vozidlem do protisměru v rozporu s vodorovným dopravním značením, totiž nemůže mít rychlost vozidla poškozeného jakýkoliv vliv. Za uvedené jednání by bylo možné žalobce sankcionovat i v případě, kdyby se vozidlo poškozeného na místě vůbec nenacházelo a manévr žalobce by byl zachycen například dopravní kamerou. Vyslovení viny žalobce tedy nemohlo být v případě tohoto přestupku z důvodu uváděných městským soudem předčasné.

[29] Pokud jde o přestupek podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 8 zákona o silničním provozu: „*[f]yzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích nedá přednost v jízdě v případech, ve kterých je povinná dát přednost v jízdě*“, jehož se žalobce dopustil porušením § 21 odst. 5 a § 24 odst. 1 téhož zákona, lze v obecné rovině konstatovat, že na povinnost řidiče přijíždějícího z vedlejší silnice dát přednost řidiči vozidla jedoucího po hlavní silnici *mohou* mít vliv i další okolnosti.

[30] Obecně se totiž uplatní tzv. princip omezené důvěry. Podle usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 1173/2004, na které v napadeném rozsudku odkázal i městský soud, platí, že: „*[p]okud řidič přijíždějící po hlavní silnici jede rychlostí povolenou, resp. přiměřenou a řidič přijíždějící po vedlejší silnici mu přednost v jízdě nedá, je v obvyklých případech odpovědnost za kolizi a případné další následky na řidiči, jenž přijel do křižovatky po vedlejší silnici. Pokud však řidič na hlavní silnici jede rychlostí, která maximální povolenou rychlost výrazně překračuje, a řidič přijíždějící do křižovatky po vedlejší silnici nemá důvod předpokládat takové překročení, za případnou kolizi musí nést odpovědnost řidič jedoucí po hlavní silnici*“. Jinými slovy, usnesení Nejvyššího soudu vychází z primární odpovědnosti řidiče přijíždějícího po vedlejší silnici, při výrazném překročení maximální povolené rychlosti řidičem jedoucím po hlavní pozemní komunikaci ovšem připouští naopak (spolu)odpovědnost tohoto řidiče.

[31] V souzené věci žalobce nevyjížděl z vedlejší silnice na silnici hlavní, nýbrž (podle prvostupňového rozhodnutí): „*(...) dojel na křižovatku ulic Nábřeží kpt. Jaroše a Bubenská, kde pro jeho směr jízdy svítil signál s červeným světlem 'Stůj', proto zastavil a po změně světelného signálu se rozjel a v rozporu s pravidly o silničním provozu se nechoval ohleduplně a ukázněně a nerespektoval dopravní značení, neboť se rozhodl na křižovatce s řízením provozem s vozidlem otáčet vlevo do protisměru a to rovněž v rozporu s vodorovným dopravním značením 'směrové šipky', přičemž nedal přednost v jízdě protijedoucímu vozidlu tovární značky A. (...)*“. Jak již bylo vysvětleno výše, již ve chvíli, než žalobce vůbec započal manévr spojený s odbočením, dopustil se přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu.

[32] Žalovaný se ve svém rozhodnutí aplikací principu omezené důvěry zabýval, přičemž uvedl, že: „*[n]yní projednávaná věc je od výše uvedených (žalovaný v předchozím textu odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 8. 2014, sp. zn. 6 Tdo 953/2014, ze dne 29. 3. 2011, sp. zn. 6 Tdo 143/2011, nález Ústavního soudu ze dne 31. 5. 2016, sp. zn. III. ÚS 2065/15 a nález Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3159/15, poznámka NSS) značně odlišná, neboť porušování dopravních předpisů odvolatelem gradovalo. Nejprve se odvolatel otáčel na světelné křižovatce, což je zákonem zakázáno, nerespektoval*

pokračování

příslušné vodorovné dopravní značení 'směrové šipky' a poté, co započal odbočovací, resp. otáčecí manévr, nedal přednost v jízdě protijedoucímu vozidlu, které zjevně přehlédł, o čemž svědčí především absence brzdných stop vozidla pana Š. Úsek, ve kterém se stala dopravní nehoda, je velmi přehledný, tudíž zde panovaly i velmi dobré rozhledové podmínky. Toto je podpořeno i tvrzením pana Š., který v podání vysvětlení uvedl cit, 'Blížil jsem se ke křižovatce, která je před mostem a viděl jsem, že v protisměru jede nějaké bílé osobní auto'. (...) Z uvedeného lze jednoznačně dovodit, že jestliže vozidlo odvolatele viděl pan Š., musel vozidlo pana Š. spatřit i odvolatel, který jej však přehlédł. Z následků dopravní nehody nelze v žádném případě dovodit rychlost pana Š., jak činí odvolatel, přičemž jeho tvrzení je i vnitřně rozporné, jak si správně všiml i správní orgán I. stupně, když na jednu stranu odvolatel tvrdí, že vozidlo pana Š. neviděl, ale na druhou stranu uvádí, že jeho nepřiměřenou rychlostí.“

[33] Stěžovatel v kasační stížnosti mj. odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 91/2012 - 62, podle kterého může být výjimečně příčinou dopravní nehody jednání řidiče vozidla jedoucího po hlavní silnici, jestliže řidič vozidla jedoucího po hlavní silnici (i) v extrémní míře poruší stanovený rychlostní limit a (ii) současně rychlost jízdy vozidla jedoucího po hlavní silnici řidiči vozidla přijíždějícího po vedlejší silnici fakticky znemožní splnění povinnosti dát přednost. Faktické znemožnění splnění povinnosti se přitom musí posuzovat s ohledem na konkrétní poměry místa, v němž ke střetu došlo. Rozhodnými okolnostmi bude zejména to, nakolik jde o místo pro řidiče přijíždějícího po vedlejší silnici přehledné a nakolik mu umožňuje s dostatečným předstihem vidět vozidla přijíždějící po hlavní silnici a zohlednit jejich (případně i výrazně nadlimitní) rychlost (podtržení doplněno Nejvyšším správním soudem).

[34] V intencích nyní projednávané věci je tedy potřeba uvážit, zda žalobci, který vjížděl na komunikaci, po které se pohyboval poškozený, bylo fakticky znemožněno dát poškozenému přednost. Fyzické podmínky v místě spáchání přestupku shrnul přehledně ve svém rozhodnutí žalovaný (viz odstavec [32] výše). Nejvyšší správní soud se s jeho posouzením ztotožňuje. Jelikož na místě panovaly dobré rozhledové podmínky (nejednalo se například o nepřehledný, úzký úsek komunikace se zatáčkami), ale naopak o přehledný úsek komunikace (viz fotodokumentace, jež je součástí správního spisu)-lze konstatovat, že místo bylo pro žalobce zcela přehledné a umožňovalo mu zohlednit i případnou nadlimitní rychlost přijíždějícího vozidla poškozeného. Jelikož není naplněna podmínka faktického znemožnění splnění povinnosti žalobce dát poškozenému přednost, nelze s ohledem na potřebu kumulativního splnění obou podmínek formulovaných v předchozím odstavci uvažovat o spoluodpovědnosti poškozeného.

[35] Zjištěný skutkový stav tedy umožňoval podle Nejvyššího správního soudu přijmout závěr, že se žalobce obou uvedených přestupků dopustil. Městský soud tak pochybil, jestliže přisvědčil žalobní námitce týkající se možného spoluzavinění poškozeného a učinil související závěr o nedostatečnosti zjištění skutkového stavu věci správními orgány. Skutečnost, zda poškozený brzdil nebo jakou se pohyboval rychlostí, nemůže mít v nyní projednávané věci na vyslovení viny žalobce vliv.

[36] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud dodává, že případné překročení nejvyšší dovolené rychlosti ze strany poškozeného před vznikem dopravní nehody

by v případě jejího prokázání jistě mohlo naplnit znaky některé ze skutkových znaků přestupků. Nejedná se však o jednání, které bylo předmětem řízení ve věci žalobce, jehož odpovědnost (jak bylo vysvětleno výše) za spáchání uvedených přestupků by tím nebyla dotčena.

IV. Závěr a náklady řízení

[37] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů shledal kasační stížnost důvodnou, a proto podle § 110 odst. 2 s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. V něm je soud podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku. Městský soud tedy bude v rámci dalšího posouzení vycházet z právního závěru kasačního soudu, podle něhož nemá v nyní projednávané věci skutečnost, zda poškozený před nárazem obou vozidel brzdil, vliv na vyslovení viny žalobce. Městský soud s ohledem na právě uvedené znovu posoudí dostatečnost zjištění správních orgánů v předchozím řízení.

[38] V novém rozhodnutí městský soud rozhodne podle § 110 odst. 3 s. ř. s. i o nákladech řízení o této kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 31. července 2024

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu